

נבחרי ציבור בישראל, פרשת רומן זדורוב ומה שבניהם

מאת: **זרון בלדינגר**, מהנדס ומשפטן, מומחה לראיות מוקלטות ומשפט פלילי וכגילוי נאות: עד הגנה בפרשת רומן זדורוב.

כעת, כשתיק זדורוב שוב בכותרות, צצות ועולות תגובות רבות במרשתת, בניהן יוזמה של פרופילים שונים, בקריאה לפנות אל חברי כנסת של הממשלה החדשה לכשתקום, בכדי לגייס אותם לדיון הציבורי שסביב פרשת זדורוב, שהורשע ברצח הילדה תאיר ראדה ז"ל. פרשה שאינה יורדת מסדר היום הציבורי מזה שנים רבות (13) ותמיד ברקע מצוי הדיון בדבר חפותו של רומן זדורוב, שאלות קשות כל כך סביב נסיבות הרשעתו וגם באשר להתנהלות המערכת המשפטית ורשויות החקירה בכל הנוגע לפרשה זו.

מאמר זה אולי הוא מהמדאיגים ואפילו המפחידים שנחשפתם אליהם עד היום, בו החלטתי להציף לדיון דווקא פן אחר המתקשר כל כך אל פרשת רומן זדורוב, אבל שייך בכלל לעניינים של שחיתות שלטונית דווקא. פשוט מקומם אותי לראות, כל פעם מחדש, את ה"תמימות" הזו בקרב ציבורים גדולים, סביב שאלת "יכולותיהם" של נבחרי הציבור. אז החלטתי לא לשתוק יותר ולהאיר את עיניהם העצומות לרווחה של כל אלה שבאמת חושבים, שנבחר ציבור בישראל הוא כל יכול. במקום להבין שדווקא הם, נבחרי הציבור, הם האנשים הכי אומללים שיש בנינו, אנשים שאנוסים וכבולים בזרועותיה של ה"מערכת", שהיא בבחינת הגולם שקם על יוצרו. נבחרי ציבור שבאים בד"כ עם מטרות נעלות לקידום אג'נדות חברתיות החשובות בעיניהם ונכנסים אל המערכת הפוליטית בציפייה שזו תאפשר להם לממש את דרך השליחות. אבל, אז הם מוצאים את עצמם כלואים במצב שבו ניתנת להם האפשרות לשתף פעולה עם ה"מערכת" ולשתוק... או... ככל והם באמת יהיו מספיק אמיצים כדי לעשות ולנסות להשפיע למען קידום שאיפותיהם, תבוא מיד האופציה האחרת - לחדול!

יוצא איפה שיש כאן "מערכת" שולטת, שהיא המנתבת את שהיה ואת שיהיה וכולם חייבים ל"יישר איתה קו". כך גם יוצא שנבחרי הציבור כבר לא מחליטים בעצמם, אלא מחליטים בשבילם. החלומות של נבחרי הציבור על דרך של שליחות, קידום אג'נדות חברתיות וכדומה, מתחלפות במהרה לפעילות שכל תכליתה מניעים להישרדות אישית, ויוצא שה"ראשים הגדולים", הייזמים, אלה שהבטיחו לציבור "דרך חדשה", "אופק"... נקלעים למצב אבסורדי בו הם הופכים שבויים בידי ה"מערכת" עצמה. כך הכל הופך תקוע. יכול וזו גם הסיבה גם למצב האבסורדי במחוזותינו, בו כבר לא ניתן אפילו לקיים ממשלה מוסכמת על רב הציבור בישראל.

השאלה היא, האם נבחרי הציבור, במצב הנוכחי, יכולים בכלל לשרת את הציבור? או שאולי כל תפקידם הוא לשמר כאן סטטוס-קוו של שחיתות והשתקה, לעמוד כשובר גלים החוצץ בין הציבור הסקרן והחוקר, שמעורר שאלות ודיונים ברשתות הציבוריות, לבין הביצה הפוליטית בה הם שוחים בזהירות רבה, תוך הקפדה שלא לעורר גלים שיכול ויתבעו בהם את עצמם. כך למעשה הם הופכים למשרתי אינטרסים ואג'נדות של ה"מערכת", שלעיתים רבות המרחק בניהם לבין צרכי הציבור, הוא כמרחק מזרח ממערב. הגרוע מכך, היא העובדה, שבסופו של יום אותם נבחרי ציבור מוצאים עצמם עסוקים ב"הצלת עורם" תוך שימור ההשתקה והטיוח, במקום לקדם פתרונות ראויים לטובת הציבור דווקא.

במה הדברים אמורים? נזכיר קצת היסטוריה:

לכל אלה שחושבים כי נכון לפנות בעניין פרשת זדורוב אל פוליטיקאים... אזכיר לכם, כי בעבר נעשו כבר הרבה מאד ניסיונות שכאלה. עם מי לא נפגשנו? עם מי לא דיברנו? 120 עותקים של הסרט שיצרנו "לתפור חף מפשע" הועברו לכלל חברי הכנסת ואפילו לשופטים בדימוס וכולם, קולם של כולם נדם.

יום אחד דווקא אחד מחברי הכנסת ביקר במשרדי לפגישה אישית, כדי לנסות ולתכנן את מהלכיו האפשריים במטרה לעזור בקידום בדיקת העניין, אבל אז, עברו מספר שבועות וגם קולו נדם.

אפילו עם הגב' **איילת שקד**, **שרת המשפטים לשעבר**, נפגשתי אישית (בזמן כהונתה כשרת משפטים) והיא קיבלה מידי דיסק הגדוש בחומרי העתירה (בג"ץ 1451/11) שהגשתי בזמנו (2011) למען פתיחת תיק רצח תאיר ראדה ז"ל לחקירה מחודשת, לרבות שלל הנספחים וחוות דעת הכוללות ממצאים רבים כל כך לעניין חקירת הרצח ומחדליה ואף לרבות גם ממצאים לגבי חשודים פוטנציאליים, ובתוספת גם שלל גילויים נוספים שהתבררו לי במהלך השנים. ומה קרה? שרת המשפטים, שקד, שהייתה יכולה לקנות את עולמה בעשייה הציבורית... בחרה לשלב זרועות, לטייח ולדחוק הכל אל הפינה ולא לעשות דבר. (אולי זו גם הסיבה שכיום (ואולי גם בצדק) היא נמצאת במקום אחר מבחינה פוליטית, כצפוי לכל בועה המלאה בהבטחות ומעוררת ציפיות, אשר מתפוצצת בסוף יום בלא כלום).

כך תמיד היה וכך תמיד יהיה, כי גם נבחרי ציבור בכלל וחברי הכנסת בפרט כבר למדו והם יודעים היטב, כי יש "תפוחי אדמה לוהטים" שלא נוגעים בהם, שאם לא כן, גם להם יתפרו כבר איזה תיק.

לצערי, אנו חיים במדינה, שבה כל אחד שקצת מתקדם או מתחזק, יתחיל לגבוי איסוף זריז של חומר ומידע והכל במטרה שזה ישמש, בבוא היום, כדי "להוריד אותו" ממרום הישגיו, במידה ויגלה אי אילו סימנים, כי עומד הוא לסתות מן ה"נתיב" המוגדר ומוכתב ע"י ה"מערכת".

להלן עוד שתי דוגמאות שאולי אפילו חלפו מול עיניכם ומבלי ששמתם לב לחומרן:

"פרשת הנשיקה" של שר המשפטים (בעבר), חיים רמון, זוכרים אותו? לכו תבררו איך הפרשה הסתיימה בסוף ובעיקר מה היה המניע לתחילתה... האם לא התנגדותו של רמון, כשר משפטים, למינויה של השופטת בייניש לביהמ"ש העליון בזמנו. כך השר שהעז להתנגד ספג מיד את "תיק הנשיקה", "הוזה" מתפקידו והיא מונתה.

דוגמא מזעזעת ומדאיגה הרבה יותר: חברת כנסת מכהנת מוצאת את מותה בניסיונות עלומות.

בראשית דברי כתבתי על כך שבשלהי שנת 2010, לאחר הפקת הסרט "לתפור חף מפשע" שכפלתי 120 עותקים ממנו (על חשבוני כמובן, אבל זה "בקטנה" לעומת העבודה הרבה על עריכתו של הסרט, במשך שנה שלמה).

מי שבזמנו לוותה זה מקרוב את פרשת זדורוב, הקימה ועדות ויזמה מפגשים בעניין "חזקת החפות", ישבה בהם, ניהלה אותם ביד רמה וגם היו לנו איתה מספר פגישות במשרדה בכנסת והיא נתנה את כל כולה לפרשה (באמת שעוד לא ראיתי מאז, אף ח"כ רציני יותר ממנה בעניין זה) קראו לה, **חברת הכנסת ד"ר מרינה סולדקין ז"ל**. זוכרים? ("ישראל בעליה", "הליכוד", "קדימה")

האם ידעתם שגופתה נמצאה בסיבות עלומות ביום 16.3.2013, בחדר מלון בלטיביה, במסגרת כנס שהשתתפה בו? האם מישהו במדינת ישראל בכלל חקר את הפרשה? ואיך זה יכול להיות, שחברת כנסת מכהנת, פעילה ומשמעותית כל כך, נעלמת יום אחד והשקט בדבר נסיבות מותה נשמר?

אז עם כל הכבוד, לכל אלה שחשבו לפנות לנבחר ציבור וחברי כנסת בעניינים כה מהותיים כמו הרשעתו ברצח של חף מפשע, הצעתי שלא תבנו יתר על המידה על חברי כנסת, זה מגדל קלפים שיפול עוד בטרם תסיימו "לבנות עליו". לנבחר הציבור ובמיוחד חבר הכנסת, אין באמת את הכוח לפעול בנושאים מהותיים הנוגעים לחשיפת שחיתות, עוולות משפטיות וכדומה. מסתבר, כי לנו עצמנו כאזרחים פשוטים ואכפתיים, יש (בינתיים) הרבה יותר כוח מהם. אמנם זה עצוב, אבל זו המציאות במחוזותינו.

מצער אולי שרק מחירי הקוטג' הצליחו להוציא מיליון איש לרחובות (וזה אכן הביא לשינוי). לא ראיתי דבר דומה קורה סביב פרשת הרשעתו של חף מפשע במחוזותינו. לא בסביבת עמוס ברנס ז"ל, אשר ניצב אל מול ה"מערכת" בכל כוחו וזעק את חפותו לאורך השנים, לא בסביבת עלי גנאים וחבריו (מורשעי פרשת דני כץ), אשר שוחררו לא מזמן לאחר שאיבדו 33 שנים מחייהם בין סורג ובריא, לא בסביבתם של מורשעים חפים אחרים וגם לא בסביבתו של רומן זדורוב (היושב בכלא כבר 13 שנה במקום רוצחיה האמתיים של תאיר ראדה ז"ל). לא ראיתי שזעקתו של מורשע לחפותו מוציאה מיליוני אנשים לרחובות כמו שעשו זאת מחירי הקוטג'. אפשר רק להצטער על כך. אינני יודע לאמר מה הסיבה לכך. יכול להיות שלאזרחים לא באמת אכפת מעניינים המצויים רחוק מכיסם הפרטי? אך אני מעדיף ורוצה להאמין שלא זו הסיבה לכך אלא אולי זו סיבה אחרת, אולי מדובר כאן באזרחים מיואשים, שאיבדו תקווה לשינוי וחלום לצדק או שאולי אף מדובר באזרחים הנשארים מכונסים בתוך עצמם מפחד דווקא. יוצא מכך שאם האפשרות הראשונה היא הנכונה, אזי זה ממש מקומם ואף מייאש שכך הם פני הדברים, או אם האפשרות השנייה היא הסיבה לכך שהציבור בכללותו שותק ו/או אדיש למתרחש כאן, אזי מדובר במצב עניינים שהוא מדאיג שבעתיים.

מרגיש באמת מתוסכל ומיואש (גם חבול) מכל הפרשה ההזויה הזו של תיק זדורוב ורצח רדה. בדקתי וחקרתי אותה לאורך שנים, ביראת קודש וכבוד אל מול תמונת המנוחה תאיר ז"ל ומול משפחת ראדה. ברצינות בלתי מתפשרת אל מול התנהלותו, עדויותיו וחקירותיו של המורשע ברצח, רומן זדורוב. וגם בזהירות ובנחישות אל מול התנהלותם של הגורמים ברשויות החקירה ומערכת המשפט. אבל הגעתי לממצאים רבים, שלא מותירים ספק ולו הקל שבקלים בדבר ההתנהלות הלקויה והחקירה הרשלנית בתיק בזה ובדבר חפותו הזועקת לשמים של רומן זדורוב. אין ספק שמדובר במקרה זה במשפט מרובה קורבנות, שבו מעבר למשפחת ראדה, גם משפחת זדורוב היא קורבן משמעותי לא פחות - קורבן ה"מערכת". וביחד עם שתי המשפחות האומללות האלה, אין ספק שגם אנחנו, החברה כולה, גם אנו קורבן של ה"מערכת", שלא יודעת שובע משכרון הכוח הנתון בידיה. אין בה טיפה של ענווה וצל של אחריות לדעת להעמיד עצמה, מעת לעת, למבחן וביקורת בעיני הציבור, כדי לדעת גם לתקן כשצריך, לשפר ולהחזיר לעצמה את אמון הציבור, שנפגע כל כך לאורך שנים (והיא הרוויחה זאת לא רק בזכות התנהלותה בפרשת זדורוב, אלא בעוד פרשות רבות אחרות). במקום זאת, ה"מערכת" לוחמת לשימור ההרשעה ולא בוחלת באמצעים לשם כך. כל מי שמעז להרים ראש ולהצביע על שחיתות במדינה הזו מיד חוטף ועולם כמנהגו נוהג.

ממש מתסכל וכואב עד מאד.

עם זאת, אני מוצא עצמי, כן שב ומשתדל, להעז ולנסות להציף כאן עובדות מדאיגות כל כך, כמי שבאמת מייחל רק טוב למדינה שלנו, שמתעטף בדגל הלאום הנקי, הזך והחשוב כל כך לכולנו כאזרחים אכפתיים במדינה, השב וממלמל בין שפתיו, כאילו מבקש להזכיר לעצמו כל פעם מחדש, ש"עוד לא אבדה תקוותנו".

מי יתן שעוד יגיע יום שבו נצליח להביא לתיקון העוול ולראות במחוזותינו מעט שלום, אמת וצדק.